

LAUSUNTO
Aikuislukioiden opettajat ry

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
lukiouudistus@minedu.fi

Aikuislukioiden opettajat ry:n (AIO) lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Viite: OKM/41/010/2017

Aikuislukioiden opettajat ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto lakiesitysluonnoksesta. Aikuislukioiden opettajat ry on Iltakoulujen liiton (IKLO ry) jäsenenä mukana myös IKLO:n lausunnossa.

Pidämme lakiesitystä pääosin hyvänä. Opiskelupolkujen henkilökohtaistaminen ja siihen liittyvä ohjauksen kehittäminen sekä oppiainerajat ylittävän opiskelun ja nykyistä laajempien opintojaksojen mahdollistaminen tarjoavat hyvät lähtökohdat lukiokoulutuksen kehittämiseen, mutta edellyttävät onnistuakseen myös resursseja.

On tärkeää, että aikuisten oppimäärä on kirjattu lakiin erikseen ja mahdollisuus aineopiskeluun säilyy. Olemme tyytyväisiä myös siihen, että opiskelijoilla olisi edelleen mahdollisuus suorittaa lukio-opinnot neljässä vuodessa.

Seuraavassa on esitetty tarkempia huomioita lakiesityksen sisällöstä.

§ 4: Kohdassa ”Koulutuksen järjestävä päättää lukioista ja muista oppilaitoksista, joissa koulutusta järjestetään - -” olisi hyvä mainita lukioiden ja muiden oppilaitosten lisäksi erikseen aikuislukiot, kuten nykyisen lain § 3.

§ 4: Pidämme tärkeänä, että lukiokoulutusta ei saa järjestää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi. Samoin on tärkeää, etteivät säästötoimet saa ohjata pedagogisia ratkaisuja, kuten lakiesityksen § 13 perusteluissa todetaan.

§ 8: Yhteistyö muun toisen asteen koulutuksen ja korkeakoulujen kanssa on kannatettavaa. Opintopistemalliin siirtyminen luo jatkumoa lukio- ja korkeakouluopintojen välille. Yhteistyön kehittämisen kannalta voisi lisäksi olla hyödyllistä, jos korkeakouluilla olisi vastaava velvoite yhteistyöhön lukiokoulutuksen kanssa.

§ 10: On hyvä, että nuorten ja aikuisten lukiokoulutuksen oppimäärät on määritelty erikseen. Opintopistemalli hyödyttää yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Koska myös yhteistyötä toisen asteen ammatilliseen koulutukseen halutaan kehittää, pisteytysmallin olisi hyvä olla yhteneväinen koko toisella asteella.

§ 11: Mielestämme olisi tarkoituksenmukaista, että kun opintopistemallin myötä mahdollistetaan laajemmat opintojaksot, näistä opintojaksoista päättää koulutuksen järjestäjä opetushenkilöstöä kuunnellen. Oppiaineidenvälinen yhteistyö vaatii onnistuakseen riittävät aika- ja tilaresurssit, mikä on otettava huomioon opetuksen ja opettajien työn järjestämisessä. Myös eri oppiaineiden opettajien erilaiset opetusvelvollisuudet on huomioitava. Opiskelijoiden kannalta esiin nousee lisäksi kysymys siitä, miten voidaan taata, että opiskelija pystyy jatkamaan opintojaan saumattomasti, mikäli hän jostain syystä joutuu vaihtamaan oppilaitosta kesken lukio-opintojen suorittamisen. Tähän olisi varmasti tarpeen kehittää yhteisiä hyviä käytänteitä.

Lakiesityksessä ohjauksen rooli lukiokoulutuksessa korostuu. Aikuislukioon hakeutuu paljon sellaisia opiskelijoita, joilla on oppimisvaikeuksia tai muita esimerkiksi terveydentilaan tai elämäntilanteeseen liittyviä haasteita, jotka vaikeuttavat opiskelua. Ohjauksen avulla näitä asioita voidaan kartoittaa ja opiskelijalle tarjota tarkoituksenmukaista tukea. Aikuislukioissa käytetään paljon resursseja ohjaukseen, mutta koska opinto-ohjausta ei ole määritelty aikuisten lukiokoulutuksessa pakolliseksi, moni opiskelija, joka hyötyisi ohjauksesta, ei välttämättä hakeudu sinne. Tämän vuoksi pitäisimme hyvänä uudistuksena opinto-ohjauksen määrittelemistä pakolliseksi myös aikuisten oppimäärän mukaan opiskeleville.

§ 25 § 26: Ohjauksen kehittäminen ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen ehdotuksessa mainitulla tavalla on mielestämme kannatettavaa ja tarpeellista lukiouudistuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä aiheuttaa koulutuksen järjestäjälle lisäkustannuksia, mikä on otettava huomioon koulutuksen rahoituksessa.

§ 27: Aiemmin opitun tunnistaminen ja tunnustaminen on tärkeää joustavan opiskelupolun takaamiseksi, ja se vaatii myös resursseja. On tärkeää, että pätevän ja koulutetun opetushenkilöstön rooli osaamisen tunnistamisessa pidetään vahvana.

§ 28: Esitetyt tukitoimet ovat kannatettavia, mutta vaativat toteutuakseen riittävät resurssit.

Laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

§ 6a: AIO ei kannata hyväksytyyn kokeen rajatonta uusimisoikeutta, sillä kokelaiden määrän lisääntyminen vaatisi lisätiloja ja muita resursseja, joita voi olla vaikea järjestää. Se myös lisäisi opettajien työmäärää merkittävästi. Koska ylioppilastutkinnon painoarvoa yliopiston opiskelijavalinnoissa ollaan kasvattamassa, uusimiseen on kuitenkin syytä olla useampi mahdollisuus. Hyväksytyyn kokeen uusimiskerrat voisi mielestämme rajata kolmeen. Lisäksi kannatamme Gaudeamus Igitur -mietinnön ehdotusta, jonka mukaan hyväksytysti suoritettut kokeet eivät vanhenisi tutkinnon tultua hylätyksi, vaan ne jäisivät voimaan, ja vain puuttuvat kokeet täytyisi suorittaa uudestaan.

Helsingissä 7.3.2018

Pauliina Raittila
Puheenjohtaja
Aikuislukioiden opettajat ry

Juho Kallio
Varapuheenjohtaja
Aikuislukioiden opettajat ry

Lausunnon keskeinen sisältö tiivistettynä:

Aikuislukioiden opettajat ry:n (AIO) mielestä lakiesitys antaa hyvät lähtökohdat lukiokoulutuksen kehittämiseksi. Lakiesitykseen sisältyvät opiskelupolkujen henkilökohtaistaminen sekä siihen liittyvä ohjauksen ja tuen kehittäminen ovat linjassa lukiouudistuksen tavoitteiden kanssa. Ne vaativat kuitenkin toteutuakseen resursseja, mikä on huomioitava lukiokoulutuksen rahoituksessa. Opintopistemalliin siirtyminen auttaa luomaan jatkumoa lukio- ja korkeakouluopintojen välille, ja opintopisteiden myötä on tarkoitus mahdollistaa myös laajemmat opintojaksot ja oppiainerajat ylittävä yhteistyö. Näiden suunnittelussa ja järjestämisessä koulutuksen järjestäjän tulisi kuunnella opetushenkilöstöä sekä huomioida uudenlaiset resurssit, joita tällaisen opetuksen suunnitteleminen ja järjestäminen edellyttävät.

AIO on tyytyväinen siihen, että aikuisten lukiokoulutuksen oppimäärä on kirjattu lakiin erikseen. On tärkeää, että aikuisten lukiokoulutuksen oma tuntijako ja opetussuunnitelman perusteet säilytetään myös jatkossa. Aikuislukioiden opiskelijoiden kannalta pidämme tärkeänä myös sitä, että lakiesitys säilyttäisi mahdollisuuden aineopiskeluun ja antaisi opiskelijoille edelleen mahdollisuuden suorittaa lukio-opinnot neljässä vuodessa. Mielestämme lakiesityksen tavoitteiden mukaista olisi määritellä opinto-ohjaus opiskelijalle pakolliseksi myös aikuisten lukiokoulutuksessa.

AIO ei kannata hyväksytyn ylioppilaskokeen rajatonta uusimismahdollista, vaan toivoo, että uusimismahdollisuuksien määrää lisätään maltillisesti.